

**VALSTYBĖS ĮMONĖ
IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ**

TVIRTINU
Generalinis direktorius
(*patvirtinta nekvalifikuotu el.
parašu*)
Linas Baužys

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA

2024 m. gruodžio 9 d. Nr. VAK-6875(17.113E)
Visaginas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu bei 2022 m. gruodžio 15 d. VĮ Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE, Įmonė) generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-652 patvirtintu Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje tvarkos aprašu, siekiant antikorupciniu požiūriu įvertinti Įmonės veiklos sritis ir nustatyti rizikas, galinčias pasireikšti Įmonės veikloje arba konkrečioje veiklos srityje, kurios gali sudaryti prielaidas darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir įvertinus rizikas pateikti rekomendacijas, kurios padėtų valdyti nustatytus ar galimus korupcijos rizikos veiksnius, buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas IAE.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymą atliko IAE Prevencijos skyrius, kuris įmonėje yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą ir savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Prevencijos skyraus nuostatais ir kitais teisės aktais.

KPT pradėtas 2024 m. spalio 7 d., baigtas 2024 m. gruodžio 5 d. Analizuotas laikotarpis 2023 m. sausio mėn. - 2024 m. lapkričio mėn., vertinant situaciją pagal 2024 m. lapkričio 30 d. galiojusius Lietuvos Respublikos ir IAE teisės aktus, aktualius įsakymus ir kitus dokumentus, reglamentuojančius vertinamą veiklos sritį.

Nuo 2022 m. sausio 1 d., įsigaliojus naujos redakcijos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymui, viešojo sektoriaus subjektas, valdydamas korupcijos riziką, gali savo nuožiūra atlikti KPT nustatymą konkrečioje savo veiklos srityje, tačiau jis nėra privalomas. Paskutinis KPT įmonėje buvo atliktas 2022 metais.

2024 metais, įvertinus žemiau nurodytus argumentus, buvo pasirinkta KPT nustatymą atlikti Pirkimų proceso etape - pirkimo sutarties sudarymas, vykdymas ir kontrolė (toliau – veiklos sritis):

1. viešieji pirkimai išlieka labiausiai korupcijos atžvilgiu rizikingiausia veiklos sritis. Viena iš aukščiausių rizikų, nustatytų Pirkimų procese, yra netinkamas viešojo pirkimo – pardavimo sutarties vykdymas (terminas, kokybė, resursai), o šios rizikos priežastys yra sekančios:

- tiekėjų viešojo pirkimo sutarčių valdymo patirties trūkumas;
- padalinių – užsakovų kompetencijos trūkumas;
- paskirtas užsakovo atsakingas už sutarties vykdymą asmuo retai atlieka šias funkcijas;
- neaiškus sutarčių administravimo paskirstymas tarp Pirkimų ir sutarčių skyriaus Sutarčių administravimo grupės (toliau – PSS SAG) ir projektų vykdytojo (nėra vieningos administravimo sistemos tarp Projektų valdymo departamento ir PSS SAG, nepakankama SAG ir Projektų vykdytojo departamento sutarčių administratorių kompetencija sprendžiant sudėtingus sutarties klausimus);
- mažai mokymų sutarčių administratoriams;
- nekokybiškas įvadinės inspekcijos atlikimas.

2. Atliktų vidaus tyrimų ir viešųjų pirkimų prevencinės patikros rezultatai parodė, kad 2023 - 2024 metais, kai kuriais atvejais vykdant viešojo pirkimo – pardavimo sutartis buvo padaryti sutarčių vykdymo pažeidimai, sietini su įmonės atsakingų darbuotojų galimu aplaidumu, o tam tikrais atvejais ir piktnaudžiavimu užimamos pareigomis.

Siekiant nustatyti vertinamos veiklos sritys rizikas buvo įvertinta:

1) ar analizuojamu laikotarpiu įmonės darbuotojai padarė korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas arba korupcinio pobūdžio teisės pažeidimą, kurie yra apibrėžti Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 9 ir 10 dalyse, neatsižvelgiant į minėtų veikų tyrimo proceso etapą;

2) ar buvo gauta skundų, pranešimų, pareiškimų dėl įmonės atliktų veiksmų ir (ar) priimtų sprendimų, neatsižvelgiant į tai ar dėl jų buvo pradėti ikiteisminiai tyrimai, administracinių nusizengimų bylos, tarnybiniai patikrinimai, ar ne;

Analizuojamu laikotarpiu informacijos apie 1 ir 2 punktuose nurodytas galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio teisės pažeidimus nebuvo gauta.

3) apie kontrolės ar priežiūros institucijų arba pačios įmonės atliktus vidaus patikrinimus, audito išvadas, jų metu nustatytus IAE vertinamos veiklos pažeidimus. Analizuojamu laikotarpiu įmonės viduje buvo atliekami vertinamos veiklos patikrinimai bei vidaus auditai. 2023 metais įmonės Vidaus audito skyrius atliko vidaus auditą pirkimo proceso sutarčių vykdymo etape, kurio metu vidaus kontrolė vertinamoje veikloje buvo įvertinta „patenkinamai“. Prevencijos skyrius, vadovaudamasis 2023 m. balandžio 7 d. generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-82 patvirtinto VĮ IAE viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo prevencijos ir kontrolės tvarkos aprašo nustatyta tvarka, sistemingai atlikdamas viešųjų pirkimų sutarčių vykdymo etapo prevencines patikras bei teikdamas rekomendacijas sutarčių vykdymo procesui gerinti, užtikrina pirkimo proceso tinkamumą bei korupcijai atsparios aplinkos kūrimą įmonėje. Vertinamame laikotarpyje pasitaikė atvejų kai analizuojamoje veikloje, dėl netinkamai atliktų pareigų, buvo rekomenduota įvertinti darbuotojų veiksmus ir, esant pagrindui, kreiptis į IAE darbo drausmės nagrinėjimo komisiją.

Siekiant nustatyti galimas korupcijos pasireiškimo rizikas ir nustatyti IAE taikomas pakankamos korupcijos rizikos, vykdant pirkimo sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės veiklą, valdymo priemonės buvo išanalizuoti šie vertinamos veiklos sritį reglamentuojantys vidaus dokumentai ir juose nustatytų reikalavimų laikymasis:

1) 2021-08-12 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-206 patvirtintas VĮ Ignalinos atominės elektrinės viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo tvarkos aprašas (galiojo iki 2023-07-14);

2) 2023-07-14 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-114 patvirtintas VĮ Ignalinos atominės elektrinės techninių specifikacijų bei užduočių rengimo, viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo tvarkos aprašas (galiojo iki 2024-04-12);

3) 2024-04-12 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-74 patvirtinto VĮ Ignalinos atominės elektrinės techninių specifikacijų bei užduočių rengimo, viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo tvarkos aprašo nauja redakcija;

4) 2020-03-18 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-90 patvirtintas Viešojo pirkimo sutarčių rengimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašas (galioja iki 2024-07-29);

5) 2024-07-04 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-120 patvirtinto Viešojo pirkimo sutarčių rengimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašo nauja redakcija;

6) 2018-04-16 generalinio direktoriaus įsakymu Nr. ĮsTa-100 patvirtintas VĮ Ignalinos atominės elektrinės viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo prevencijos ir kontrolės tvarkos aprašas bei jo pakeitimai.

Vertinant pirkimo sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės veiklos sritį ir identifikuojant rizikas buvo vertinta: 1) ar buvo priimti visi reikiami teisės aktai, reglamentuojantys vertinamą sritį ir ar jie dera su aukštesnės galios dokumentais ir ar juose nėra nustatyta perteklinių reikalavimų; 2) ar pirkimo sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės procese dalyvaujantiems darbuotojams priskirtos funkcijos, uždaviniai ir sprendimo priėmimo tvarka bei atsakomybė yra reglamentuoti; 3) ar nesuteikta galimybė dviprasmiškai taikyti teisės aktų nuostatas; 4) ar darbuotojams nesuteikta perteklinių įgaliojimų ir teisių; 5) ar priimami sprendimai yra rengiami, derinami ir vykdomi nustatyta tvarka; 6) ar įmonėje taikomos vidaus kontrolės ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės ir ar jos yra pakankamos, kad būtų galima efektyviai nustatyti ir užkardinti veiklos neatitiktis.

Atsižvelgiant į aukščiau išvardintus kriterijus, į identifikuotas vertinamos veiklos srities rizikas, buvo identifikuoti sekantys rizikos veiksniai, kurie gali sudaryti prielaidas darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus:

Rizikos veiksnys	Poveikis (P)	Tikimybė (T)	Rizikų lygis (R)=T×P*
Padalinių užsakovų ir sutarčių administratorių kompetencijos trūkumas.	Pastebimas (3 balai)	Vidutinė (3 balai)	9 Vidutinis (R1)

Neužtikrinamas tinkamas prekių, paslaugų ir darbų priėmimas.	Pastebimas (3 balai)	Vidutinė (3 balai)	9 Vidutinis (R2)
Nesavalaikis reagavimas į neįvykdytas prievoles ar įsipareigojimus, numatytus viešojo pirkimo – pardavimo sutartyse.	Pastebimas (3 balai)	Vidutinė (3 balai)	9 Vidutinis (R3)
Pirkimo dalyvių (tiekėjų, teikėjų ar rangovų) ir padalinių užsakovų nesąžiningi veiksmai.	Pastebimas (3 balai)	Žemas (2 balai)	6 Vidutinis (R4)

*Rizikų lygio vertinimui yra taikomas šablonas:

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6	9 R1 R2 R3	12	15
	Žemas	2	4	6 R4	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

Įmonėje įdiegtos vidaus kontrolės procedūros reglamentuotos IAE vidaus kontrolės politikoje, kurios yra privalomos visiems įmonės darbuotojams atliekant savo funkcijas. Viena iš vidaus kontrolės elementų yra nuolatinė stebėseną, kuri yra integruota į kasdieninę veiklą, o nustačius veikloje tam tikrų trūkumų ar atlikus rizikos vertinimą yra atliekama periodinė stebėseną. Taip pat įmonėje yra sudarytos galimybės apie galimus trūkumus, ypač susijusius su korupcija ir (arba) sukčiavimu, pranešti anonimiškai. Stebėsenos metu nustačius tam tikrus neatitikimus, pažeidimus, sukčiavimo ar korupcijos atvejus ir kitokius faktus, liudijančius apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, įmonės vadovo sprendimus yra atliekami atskiri vertinimai ir (arba) patikrinimai.

Vadovaujantis IAE vidaus kontrolės politikos 44 punkto reikalavimais įmonės veikla turi būti organizuojama taip, kad būtų tinkamai atskirtos darbuotojų funkcijos, stengiantis užtikrinti galimų interesų konfliktų, sukčiavimo, korupcijos apraiškų, tyčinių klaidų bei kitų neteisėtų veikų pasireiškimų tikimybės sumažinimą ir (arba) savalaikį fiksavimą. Įmonėje atliekamos kontrolės, priežiūros ir atitikties funkcijos yra pasiskirsčiusios tarp atskirų padalinių pagal kompetenciją. Vertinamą veiklą reglamentuojančiuose vidiniuose dokumentuose, kurie yra išvardinti šioje išvadoje, yra detalizuota kontrolės priežiūros funkcija, todėl galima daryti išvadą, kad tie patys proceso dalyviai nedalyvauja sprendimų priėmime ir (arba) kontrolės ar priežiūros atlikime.

Įvertinus visus analizuojamus dokumentus nustatyta, kad KPT atlikimo dienai įmonėje yra priimti visi teisės aktai reglamentuojantys vertinamą sritį, taip pat įvertinta, jog IAE teisės aktuose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri ir nesuteikia per daug įgaliojimų įmonės darbuotojams veikti savo nuožiūra. Todėl, nors vertinama veikla ir yra priskiriama prie sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau realiai ši tikimybė yra sumažinta ir valdoma organizuojant ir įgyvendinant įmonės veiklą bei vidaus kontrolę.

Vadovas

(pasirašyta nekvalifikuotu elektroniniu parašu)

Vytas Žukovskis

Ramunė Bataitytė, Ramune.Bataityte@iae.lt

R.B.,1, 2024-12-05

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Prevencijos skyrius (124)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-12-09, VAK-6875(17.113E)
Adresatas	Generalinis direktorius Linas Baužys, Elektrinės g.4, K 47, Drūkšinių k., 31152 Visagino sav., Lietuvos Respublika
Dokumentą vizavo.	Vyresnioji specialistė Ramunė Bataitytė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-12-05 18:45:57
Dokumentą pasirašė	PRS vadovas Vytas Žukovskis
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-12-06 08:59:29
Dokumentą tvirtino	Generalinis direktorius Linas Baužys
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-12-09 15:44:18
Registratorius	Vyresnioji specialistė Ramunė Bataitytė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-12-09 16:50:39
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2024-12-09 atspausdino Vyresnioji specialistė Ramunė Bataitytė

Nuorašas tikras
VĮ Ignalinos atominė elektrinė (102 / 103)
2024-12-09